

Europo, broń Sądu Najwyższego!

List otwarty do Komisji Europejskiej

Jako przedstawiciele organizacji obywatelskich w Polsce wzywamy Komisję Europejską do podjęcia niezwłocznych działań w celu zapobieżenia postępującemu demontażowi niezależnego sądownictwa w naszym kraju.

Od przejęcia władzy jesienią 2015 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości dokonał systematycznego podporządkowania władzy sądowniczej władzy wykonawczej oraz upolitycznienia wymiaru sprawiedliwości. Komisja Europejska wielokrotnie krytykowała niekonstytucyjne i naruszające fundamentalne zasady trójpodziału władzy zmiany w Trybunale Konstytucyjnym, sądach powszechnych, Krajowej Radzie Sądownictwa i Sądzie Najwyższym.

Doceniamy i wspieramy wysiłki Komisja na rzecz obrony i przywrócenia rządów prawa w Polsce. Z żalem stwierdzamy, że nie przyniosły one dotąd żadnego skutku: rząd polski konsekwentnie ignorował wszystkie zalecenia i nie podjął czynności, do których Komisja wezwała na podstawie art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej.

Proces niszczenia wolnych sądów w Polsce zostanie wkrótce dopełniony. 3 lipca na mocy niekonstytucyjnej ustawy o Sądzie Najwyższym blisko 40 proc. sędziów SN może przejść na wymuszoną przedwczesną emeryturę. Zastąpią ich nominaci upolitycznionej już Krajowej Rady Sądownictwa, w pełni kontrolowanej przez rząd. Będzie to ostatni akt przejmowania sądów przez partię rządzącą.

Komisja Europejska może zapobiec temu scenariuszowi, który w innym przypadku będzie miał dalekosiężne negatywne skutki nie tylko dla Polski, lecz także całej Unii Europejskiej. Możliwe i niezbędnie potrzebne są inne środki niż te przewidziane w Art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej.

Apelujemy do Komisji Europejskiej o niezwłoczne skierowanie ustawy o Sądzie Najwyższym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w trybie przewidzianym Artykułem 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz złożenie wniosku o zastosowanie środków tymczasowych. Artykuły 37 i 111 ustawy o Sądzie Najwyższym naruszają zasadę nieusuwalności sędziów, która jest zasadniczym elementem niezawisłości sędziów, a tym samym są niezgodne z art. 2 i art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

W ostatnim czasie taką drogę prawną zastosowano wobec polskiego rządu skutecznie, powstrzymując niszczenie Puszczy Białowiejskiej, jednego ze skarbców europejskiej przyrody. Oczekujemy także, że Komisja będzie dalej popierała skargę do Trybunału Sprawiedliwości z marca 2018 r. w sprawie zmiany ustawy o sądach powszechnych. Wyrok Trybunału będą musiały uszanować wszystkie strony sporu w Polsce - także opozycja.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości jest krytycznie ważny dla przyszłości polskiej konstytucji i rządów prawa. Wobec zniszczenia Trybunału Konstytucyjnego i spodziewanej likwidacji niezależnego Sądu Najwyższego nie będzie w Polsce instytucji, która będzie mogła stwierdzić nieważność tych ustaw, które zniszczyły polski ustrój. Jedynym źródłem prawa, na które będzie się można powołać w procesie usuwania skutków obecnego bezprawia mogą być właśnie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Polscy wyborcy wspierają europejską integrację kraju. Komisja Europejska i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej to także nasze instytucje jako obywateli Unii Europejskiej. Unia oparta na rządach prawa i wolnościach obywatelskich jest naszym wspólnym dobrem. Nie możemy dopuścić do tego, by wartości te zostały zaprzepaszczone.